

Arabizi – talar de unga arabiska numera?

Teknologin är en viktig drivkraft när allt fler arabiska ungdomar blandar engelska med arabiska och använder det latinska snarare än det arabiska alfabetet.

Text: Justin Salhani

– Hi, kifak, ca va?

Om du har hört den frasen tidigare är det antingen för att du har varit i Libanon eller sett den på en t-shirt. Men medan befolkningen i Libanon och på andra platser i Levanten sägs ha varit flerspråkiga i århundraden har en ny fluga hamnat i förgrunden under de senaste tio åren.

Det handlar om Arabizi och innebär att det arabiska alfabetet skrivs med latinska bokstäver. David Wilmsen, professor vid American University of Beirut, menar att Arabizi har vuxit fram på grund av använd-

ningen av mobiltelefoner.

– De första telefonerna var dyra och kunde bara köpas av dem som hade det gott ställt. Den svaga efterfrågan i Mellanöstern medförde därför att flertalet telefoner levererades med engelskt tangentbord. Det var inget större problem eftersom de som hade råd med mobil i de flesta fall var välutbildade och behärskade engelska.

Med det som grund anpassades terminologi och begrepp.

– Man hör knappast någon säga det arabiska ordet "risala" längre utan istället "message", förtydligar David Wilmsen.

Med den ökade användningen av Internet och korta textmeddelanden började flera arabisktalande utnyttja enkelheten i det engelska tangentbordet på sina telefoner. Resultatet blev Arabizi.

Arabizi-alfabetet är oftast en rak omskrivning till latinska bokstäver, problemet är de arabiska bokstäver som inte finns på engelska. För dessa användes siffror som ersättning. Det arabiska ordet för "hej" skrivs till exempel "mar7aba" där 7 motsvarar ett hårt h-ljud.

Även om mobiler i Mellanöstern numera hanterar arabiska tycker libaneser som Bruna Kesserwani, regionchef för World Youth Alliance, att det är lättare att skriva på Arabizi även om hon använder både arabiska och engelska privat och i arbetet.

– Med tanke på att engelska är det nuvarande lingua franca och att det mesta i teknikväg ursprungligen är på engelska är den här språkblandningen nödvändig.

Ett exempel är Jordanien, ett land med mycket hög andel läskunniga och där kunskaper i engelska är väl utbredd bland medelklassen.

– När människor blir läskunniga blir de det även i engelska, så du kan inte undvika att använda terminologin om du använder ett andra språk, fortsätter Bruna Kesserwani. Det är ett fenomen som även märks i Egypten. Ungdomar vill visa att de är utbildade, och det anses coolt att ta till sig västerländska trender som en symbol för att man är världsvan.

Men även om användningen av Arabizi kan vara praktisk betraktas det inte generellt som ett positivt verktyg. David Wilmsen fick först kännedom om Arabizi när han bodde i Egypten i mitten av 1990-talet då mobiltelefoner inte användes i så stor utsträckning.

– Det fanns kritiker redan då och idag skulle de hävda att ungdomarna inte pratar arabiska längre.

Jubran Elias är webbdesigner och grafisk formgivare, som inte bara använder Arabizi på sin mobil utan även när han pratar. Elias tror ändå att det är viktigt att tala arabiska för libaneser.

– Jag föredrar att hålla fast vid det arabiska i vår kultur, eftersom språket är det viktigaste för att särskilja sig från andra kulturer.

Bruna Kesserwani menar att det finns en risk att språket påverkas negativt.

– I huvudsak tycker jag att bruket av Arabizi är skadligt ur såväl kulturell som språklig synvinkel.

Men trots det hävdar hon att Arabizi är praktiskt och med all säkerhet kommer att leva kvar länge.

– Har du någonsin försökt säga dator, kalkylator eller Excel på arabiska, frågar hon retoriskt.

Justin Salhani är frilansjournalist i Beirut och skriver för bland annat Washington Post, Los Angeles Times och Christian Science Monitor.

Fundera kring texten

Vad menas med Arabizi?

Vad är orsaken till att Arabizi har vuxit fram?

Vilka för- och nackdelar finns med att Arabizi sprids alltmör?